

معیار حقیقت

ویژه‌نامه حضرت فاطمه زهرا (س)؛ قطب‌نمای تبیین، روشنگری و تربیت در برابر انحراف

• هفته‌نامه افق حوزه | دوشنبه ۲۷ مهر ۱۴۰۵ | ۸ جمادی‌الاول ۱۴۴۸ | ۱۹ اکتبر ۲۰۲۶ • شماره اول

علیه‌السلام

حضرت فاطمه زهرا (ع) در اندیشه امامین انقلاب

در اندیشه امام خمینی (ره) و شهید امام خامنه‌ای (مد ظله العالی)، حضرت فاطمه زهرا (س) الگوی جامع کمال انسانی، بندگی خدا و مسئولیت‌پذیری اجتماعی است. شخصیت والای ایشان در عبادت خالصانه، معرفت الهی، ساده‌زیستی، ایثار و تربیت انسان‌های شایسته تجلی یافته است. سیره فاطمی فراتر از فضایل فردی و خانوادگی، الگویی ماندگار برای عدالت‌خواهی، حمایت از مظلومان و مقابله با ستم ارائه می‌دهد. دفاع شجاعانه از ولایت، خطبه روشنگرانه و ایستادگی در برابر انحراف، بیانگر بصیرت و تعهد ایشان به حفظ حقیقت و ارزش‌های اسلامی است. از این منظر، قیام فاطمی چراغ راه نسل امروز در مسیر حق‌طلبی، روشنگری، تربیت الهی و تحقق جامعه‌ای مبتنی بر عدالت و معنویت است.

صفحات ۲، ۳ و ۴

معرفی کتاب

• کتاب «حقیقت عظیم»

کتاب «حقیقت عظیم» اثری است از شهید آیت‌الله‌العظمی امام سیدعلی خامنه‌ای (ره) که در انتشارات انقلاب اسلامی به چاپ رسیده است. این کتاب مجموعه‌ای کامل از بیانات ایشان درباره حضرت فاطمه (س) از سال ۱۳۵۱ است که بر اساس ترتیب زمانی تدوین و ارائه شده است.

حضرت فاطمه (س) از نگاه رهبر شهید

رهبر شهید، حضرت فاطمه زهرا (س) را «معمای ناگشوده ذهن بشر و معارف بشری» معرفی می‌کنند و می‌فرمایند: «هرچه درباره فاطمه زهرا (س) بگویم، کم گفته‌ایم و حقیقتاً هم نمی‌دانیم که ما چه باید بگوییم و چه باید ببیندیشیم. ابعاد وجود این انسیه حورا، این روح مجرد، این خلاصه نبوت و ولایت به قدری برای ما پهناتور و بی‌پایان و درک‌ناشدنی است که حقیقتاً متحیر می‌مانیم». ایشان همچنین می‌فرمایند: «اگر شخصیت فاطمه زهرا (س) برای ذهن‌های ساده ما و چشم‌های نزدیک‌بین ما آشکار می‌شد، ما هم تصدیق می‌کردیم که فاطمه زهرا (س) سرور همه زنان عالم است.»

مباحث اصلی کتاب

مهم‌ترین مباحث این اثر عبارت‌اند از: تبیین شخصیت، ابعاد زندگی ظاهری و فضائل عملی حضرت زهرا (س)،

مقامات معنوی، برکات و الگوپذیر بودن ایشان، وظیفه ما نسبت به آن‌حضرت، انقلاب اسلامی و حضرت فاطمه (س) و زن از دیدگاه اسلام و غرب.

مراحل نگارش کتاب

در نگارش این کتاب سه مرحله اصلی طی شده است. مرحله استخراج، نخستین گام از مراحل شکل‌گیری اثر است که گروه علمی سیره سیاسی اهل‌بیت (ع) با مراجعه به تمامی بیانات و دست‌نوشته‌های حضرت آیت‌الله امام خامنه‌ای (ره) آغاز کردند. در بخش مستندیابی، برای موارد قرآنی، روایی و تاریخی حداقل ۵ منبع از منابع متقدم و معتبر شیعه و سنی (حتی‌الامکان تا پایان قرن ششم هجری) و نیز کتاب بحارالانوار به‌عنوان کتاب مرجع مورد استفاده قرار گرفته است.

ویژگی‌های کتاب

از مهم‌ترین ویژگی‌های کتاب، فهرست موضوعات تفصیلی آن است که به‌صورت ریزینه جهت استفاده پژوهشگران و عموم علاقه‌مندان در فهرست کتاب تعبیه شده است.

بخشی از متن کتاب

در بخش‌هایی از کتاب می‌خوانیم: «فاطمه زهرا (س) به‌صورت، یک بشر و یک زن، آن هم زنی جوان است؛ اما در معنا، یک حقیقت عظیم، یک نور درخشان الهی، یک بنده صالح و یک انسان ممتاز و برگزیده است.» همچنین آمده است: «اسلام با چه قدرت عجیبی توانسته است تربیت والای خود را به حدی برساند که یک زن جوان، در آن شرایط دشوار، بتواند این منزلت عالی را کسب کند. هم عظمت این موجود و این انسان والا شگفت‌انگیز است، هم مکتبی که این موجود عظیم‌القدر و جلیل‌المنزله را پدید آورده است.»

در ادامه می‌خوانیم: «این خود یک معجزه اسلام است؛ فاطمه زهرا (س) در عمر کوتاه خود به مقامی می‌رسد که سیده نساء عالمین است. من نمی‌گویم حالا شما مثل آن بزرگوار عمل کنید؛ اما او قله است و باید هرچه ممکن است به او نزدیک شد؛ در آن جهت باید حرکت کرد. آن زن نمونه‌ای که حیاتش با همه کوتاهی و عمر او در عین جوانی، الگویی برای همه مردان و زنان غیور و مؤمن و مسلمانان و حتی مردم غیرمسلمانی که با مقام آن بزرگوار آشنا باشند، است و ما باید از زندگی آن بزرگوار درس بگیریم.»

نویسنده در بخش دیگری می‌فرماید: «قرن‌هاست که شیعه سعی کرده است، معرفت به حق این بزرگوار پیدا کند؛ این یک مسئله است. ابعاد زندگی فاطمه زهرا (س) استثنائی است؛ یعنی این‌قدر ابعادش زیاد و مهم و سازنده و برانگیزاننده است که جا دارد که ما برای فهم و شناخت آن، کار زیادی بکنیم که تا حالا آن کارها نشده. جقدر مطلب وجود دارد در باب فاطمه زهرا (س) که این‌ها را ما باید به دنیا بگوییم، ابلاغ کنیم.»

• کتاب «مأساة الزهراء (ع)؛ شبهات و ردود»

کتاب «مأساة الزهراء (ع)؛ شبهات و ردود» از علامه سیدجعفر مرتضی عاملی است که توسط محمد سپهری به فارسی برگردانده شده یکی از مستدل‌ترین و علمی‌ترین آثار درباره حوادث پس از رحلت پیامبر اکرم (ص) و مظلومیت‌های دختر گرامی ایشان به‌شمار می‌رود و پاسخی متقن و تاریخی به شبهات پیرامون ایام فاطمیه ارائه می‌دهد.

رویکرد نویسنده در پاسخ به شبهات

نویسنده با تسلط بر منابع فراوان شیعه و اهل سنت، به‌عنوان «کارآگاه تاریخ» به سراغ متون کهن می‌رود و تناقضات گزارش‌های انحرافی را آشکار می‌کند. این اثر در پاسخ به دیدگاه‌های معاصری نوشته شده که در حقایق تاریخی تشکیک کرده‌اند؛ از این‌رو متنی به‌روز و اقناع‌کننده است.

ساختار و ابواب کتاب

کتاب در سه باب اصلی و هفده فصل سازمان یافته است. در بخش نخست، مقام و عصمت حضرت زهرا (س) واکاوی شده و با استناد به آیات و روایات، افضلیت ایشان بر تمام زنان عالم اثبات می‌گردد. نویسنده در طول کتاب، تک‌تک اشکالات تاریخی و روایی درباره حوادث پس از رحلت پیامبر (ص) و شهادت حضرت زهرا (س) را بازگو و پاسخ می‌دهد. در بخش دوم، متون و آثاری که دلایل و چگونگی تهاجم به خانه حضرت زهرا (س) و هتک حرمت ایشان را بیان می‌کنند، بررسی شده و ضمن ارائه ۱۷ متن تاریخی، مظلومیت آن‌حضرت در ۳۱ منبع مورد بررسی قرار گرفته است.

ویژگی‌های ترجمه و مخاطبان کتاب

از ویژگی‌های ارزشمند این اثر، ذکر بیش از ۳۶۴ مأخذ تاریخی و روایی در اثبات مظلومیت حضرت زهرا (س) و ارائه نمایه‌ای از منابع اهل سنت در پایان کتاب است که عناوینی چون آتش‌زدن درب، زدن حضرت زهرا (س)، شکستن پهلوی ایشان، مجروح شدن چشم و شهادت آن‌حضرت را شامل می‌شود.

اصل کتاب در دو جلد عرضه شده؛ اما ترجمه در یک جلد سامان یافته که دستیابی به مطالب را آسان‌تر کرده است. هرچند تلاش مترجم در حفظ امانت، در برخی موارد از روانی ترجمه کاسته و فهم مطلب را نیازمند تأمل بیشتر کرده است. این کتاب برای پژوهشگران تاریخ اسلام، طلاب، وعاظ و همه شیعیانی که می‌خواهند از عمق مظلومیت بانوی دو عالم آگاه شوند، اثری ضروری و خواندنی است.

